

Anna Jędrzychowska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów
Katedra Ubezpieczeń
anna.jedrzychowska@ue.wroc.pl

SZKODY OSOBOWE W WYPADKACH KOMUNIKACYJNYCH Z UDZIAŁEM CUDZOZIEMCÓW

Streszczenie: System obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w Unii Europejskiej (a szerzej w Systemie Zielonej Karty) daje ochronę obu stronom wypadku drogowego. W Systemie Zielonej Karty ubezpieczenie zawarte w kraju będącym członkiem Porozumienia obowiązuje we wszystkich krajach członkowskich. Należy jednak mieć na uwadze ograniczenie związane z przejściem zobowiązania przez zakład ubezpieczeń, tj. sumę gwarancyjną. Jeżeli roszczenia przekroczą tę kwotę, obowiązek pokrycia nadwyżki powraca do sprawcy wypadku. Ustawa wprowadzająca obowiązek posiadania ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wskazuje na konieczność zabezpieczenia na poziomie co najmniej minimalnych kwot sum gwarancyjnych.

Autorka artykułu podejmuje próbę zbadania, na ile zaproponowane sumy gwarancyjne są wystarczające do pokrycia roszczeń rentowych zgłaszanych przez ewentualnych poszkodowanych w sytuacji, gdy w wypadku bierze udział obcokrajowiec bądź gdy wypadek zdarzył się poza państwem zamieszkania uczestników wypadku.

Słowa kluczowe: utracone dochody, odszkodowanie, szkody osobowe, ubezpieczenia OC.

JEL Classification: G22, G28, J17.

Wprowadzenie

Przedmiotem zainteresowania w artykule będą renty (wypłacane z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych) pokrywające dochody utracone przez poszkodowanego na skutek wypadku. Ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych są obowiązkowe, a przez to również są najpopular-

niejszymi ubezpieczeniami majątkowymi w Polsce i Europie. Ubezpieczenie to chroni poszkodowanego, dając mu gwarancję wypłaty należnego odszkodowania przez zakład ubezpieczeń, podnosząc pewność otrzymania świadczenia, jak również uniezależniając jego wypłacanie od czasu życia sprawcy (ma to znaczenia zwłaszcza, gdy sprawca jest osobą w podeszłym wieku, a renta ma być wypłacana młodej osobie). Z drugiej strony ochrona obejmuje również sprawcę, bowiem brak tego ubezpieczenia powodowałby konieczność samodzielnego zaspokojenia przez niego roszczeń¹.

Głównym obszarem rozważań w artykule będą roszczenia rentowe związane z utratą dochodów. Za najistotniejszą przesłankę przyjęto, że szkoda wyraża się różnicą między zarobkami, jakie poszkodowany osiągałby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a zarobkami, jakie może realnie osiągnąć przy wykorzystaniu zmniejszonej zdolności do pracy lub bez potrącenia w przypadku całkowitej utraty zdolności do pracy. Trzeba dodać, że odszkodowanie z tytułu utraconych dochodów może otrzymać sam poszkodowany (bezpośrednio poszkodowany), ale też, w sytuacji śmierci poszkodowanego, jego bliscy (pośrednio poszkodowani).

Należy jednak pamiętać, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela w ubezpieczeniach OC jest ograniczona określaną w umowie ubezpieczenia sumą gwarancyjną, stanowiącą limit odpowiedzialności ubezpieczyciela. W preambule do Dyrektywy Komunikacyjnej zapisano, że minimalna suma gwarancyjna za szkody na osobie powinna zostać obliczona w taki sposób, aby stanowiła pełne i sprawiedliwe odszkodowanie dla wszystkich poszkodowanych, którzy odnieśli bardzo ciężkie obrażenia. Warto zatem sprawdzić, czy przesłanka ta jest spełniana przy szkodach osobowych z udziałem osób z różnych krajów Europy. Należy podkreślić, że obecnie obowiązująca V Dyrektywa Komunikacyjna wskazuje wartości minimalne dla sum gwarancyjnych, a poszczególne państwa mogą nałożyć na obywateli obowiązek na wyższym poziomie. I tak przykładowo Hiszpania wprowadziła obowiązek ubezpieczenia na poziomie 14-krotnie wyższym niż wymagany w UE, a mianowicie 70 mln euro na wypadek. W innych krajach nałożono na ubezpieczycieli obowiązek przejścia na siebie pełnej odpowiedzialności. I tak w Belgii, Finlandii, Francji, Irlandii, Luksemburgu, Wielkiej Brytanii oraz Norwegii występuje postać nielimitowanej ochrony. Najniższe sumy gwarancyjne obowiązują w krajach Europy Wschodniej (Rosja 3 625 euro na osobę, Ukraina 9 070 euro na osobę, Białoruś 10 tys. euro na osobę, a 30 tys. euro na zdarzenie)².

¹ Szerszy opis problemu szkód osobowych można znaleźć w: [Monkiewicz, red., Kwiecień, Monkiewicz, 2010; Mayr, 2011].

² Pełne zestawienie minimalnych sum gwarancyjnych (z aktualizacjami) można znaleźć w: [www6]. Dane potrzebne do symulacji pochodzą z [www1; www2; www3; www4; www5; www7; www8].

Warto odpowiedzieć na pytanie, czy suma gwarancyjna pokrywa obecną wartość roszczeń, szczególnie w sytuacji większej liczby poszkodowanych – bezpośrednio i pośrednio, pochodzących z innego niż sprawca kraju bądź w sytuacji wypadku za granicą.

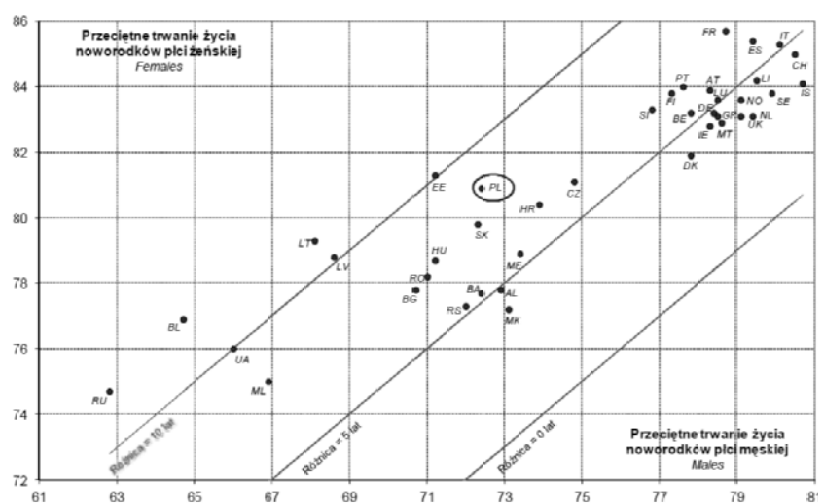
Dopełniając wprowadzenia w problem, należy przywołać dane świadczące o skali zjawiska szkód międzynarodowych. Według danych Komendy Głównej Policji w 2013 r. najwięcej wypadków w Polsce wywołanych przez obcokrajowców spowodowali obywatele Ukrainy (63 wypadki). Ponadto to właśnie obywatele Ukrainy powodowali najwięcej wypadków ze skutkiem śmiertelnym (w 2013 r. 12 ofiar śmiertelnych). Kolejną najliczniejszą grupę kierowców powodujących wypadki w Polsce stanowili Niemcy (53 wypadki w 2013 r., z czego 1 ofiara śmiertelna), Białorusini (32 wypadki w 2013 r. i 5 ofiar śmiertelnych), Litwini (31 wypadków w 2013 r. i 4 ofiary śmiertelne) oraz Rosjanie (28 wypadków w 2013 r., brak ofiar śmiertelnych).

1. Przegląd różnic w zasadach kompensacji szkód osobowych w krajach Europy

Różnice w kompensacji utraconych dochodów w poszczególnych krajach mogą wynikać z wielkości wynagrodzenia, które ma być kompensowane. Wielkość szkody jest determinowana stratą doznaną przez poszkodowanego niezależnie od kraju pochodzenia sprawcy i poszkodowanego, czy też kraju, w którym zdarzył się wypadek. Intuicyjnie można dostrzec, że wyższe roszczenia będą stawiane przez obywateli z krajów zamożniejszych, w których ponadto obywatele przeciętnie żyją dłużej od obywateli biedniejszych krajów Europy Wschodniej (nawet o około 10 lat), a zatem w przypadku renty dożywotniej będą dłużej pobierać świadczenie. Różnice w długości dalszego trwania życia obywateli poszczególnych państw europejskich prezentuje wykres 1.

Ponieważ przyjęto zasadę indeksacji świadczenia rentowego, trzeba mieć na uwadze, że stopy procentowe w poszczególnych krajach również kształtują się na różnym poziomie, inna jest też dynamika wzrostu wynagrodzeń. Jeśli chciałoby się modelować wartość świadczenia jako rentę rosnącą, należy zatem przyjąć stopy procentowe zbliżone do realiów kraju, z którego pochodzi poszkodowany. Znaczenie ma również waluta zobowiązania i związane z tym ryzyko kursowe.

Wykres 1. Przeciętne dalsze trwanie życia w Europie

Źródło: Trwanie życia w 2012 r. GUS.

Należy także wspomnieć o czynnikach związanych z ewentualnym procesem sądowym, np. koszty sądowe czy termin wymagalności roszczenia. Ważne są też różnice w przepisach. Szczególnie istotna jest różnica w terminie przedawniania się roszczeń (kwestia ta jest ważna również dla ubezpieczycieli tworzących rezerwy na pokrycie rent), przykładowo w Niemczech, Francji i Austrii jest to aż 30 lat.

Trzeba pamiętać o różnicach w kosztach leczenia, rehabilitacji, czy pochówku. Istotne są także zakresy odpowiedzialności, przykładowo w Wielkiej Brytanii sprawca pokrywa koszty leczenia w prywatnych ośrodkach, a np. we Francji i w Wielkiej Brytanii wymaga się też refundowania przyjazdu i zakwaterowania bliskich odwiedzających poszkodowanego w czasie hospitalizacji. Pokrycie kosztów leczenia ze środków społecznych jest podstawą regresu od sprawcy w Niemczech, Francji i Austrii.

Na zakończenie warto dodać, że średnia wartość szkody osobowej pokrywanej z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest w Polsce ponad 2,5 razy wyższa niż łączna średnia szkoda w OC (w UE proporcja ta wynosi 3,6). Zaś udział wartości wypłat z tytułu szkód osobowych w całości szkód w Polsce wynosił w 2011 r. – 18% (w UE udział ten wynosił 50%). Liczba szkód osobowych w Polsce stanowiła ok. 6%, a w 2009 r. – 8% wszystkich szkód komunikacyjnych pokrytych z OC. Choć przytoczone dane nie dotyczą wyłącznie szkód z udziałem obcokrajowców, pokazują znaczenie szkód osobowych dla sektora ubezpieczeń komunikacyjnych.

2. Metodologia badania

W artykule przedstawiono wyniki symulacji przeprowadzonych dla dość typowych wariantów renty. Symulacje wykonano w kilku wersjach wieku i płci poszkodowanego, a także dla różnych poziomów wynagrodzeń netto dla różnych krajów (35 krajów z Europy). Z powodu trudności w dostępie do danych z badania wyłączone: Albanie, Andorę, Bośnię i Hercegowinę, Czarnogorę, Kazachstan, Lichtenstein, Mołdawię, San Marino, Serbię i Watykan.

Skalę problemów związanych z pokryciem przyszłych zobowiązań sumami gwarancyjnymi, a także problemy odnoszące się do tworzenia rezerwy na skapitalizowaną wartość rent oraz przewidywanie wielkości zasądzanej kwoty renty można zobrazować na przykładzie renty dożywotniej. Rezerwę na skapitalizowaną wartość rent tworzy się za pomocą metody aktuarialnej, wykorzystując dane o prawdopodobieństwie przeżycia i zgonu w kolejnych okresach (w badaniu wykorzystano tablice trwania życia z 2012 r. dla poszczególnych krajów) oraz wartość obecną świadczeń (w badaniu przyjęto średnie wynagrodzenie netto w poszczególnych krajach w 2012 r.). Wartość obecną przyszłych świadczeń w przypadku renty płatnej raz w roku z góry w wysokości 1 zł wyraża się sumą iloczynu zdyskontowanych płatności i prawdopodobieństwa dożycia do kolejnego terminu płatności [Matłoka, 1997; Kowalczyk, Poprawska i Ronka-Chmielowiec, 2006]:

$$I\ddot{a}_x = \sum_{k=0}^{\omega-x} (1+i)^{k-1} v^k \cdot {}_kP_x,$$

gdzie:

${}_kP_x$ – prawdopodobieństwo, że osoba w wieku x lat przeżyje kolejnych k lat,

$v = 1/(1+r)$ – czynnik dyskontujący,

i – wskaźnik wzrostu świadczenia,

ω – maksymalna wartość lat z tablic trwania życia.

Przyjęto założenie, że renta jest płatna raz w roku (na początku). W obliczeniach założono wysokość stopy procentowej wykorzystywanej do dyskontowania płatności (r) na poziomie maksymalnej wysokości stopy technicznej w 2013 r., tj. 3,52%. Płatność roczna stanowi wielkość adekwatną do średniego rocznego wynagrodzenia w poszczególnych analizowanych krajach (według Eurostatu oraz źródeł narodowych dla krajów spoza UE, tabela 1). Przyjęto założenie o corocznej waloryzacji świadczenia o współczynnik inflacji (według Eurostatu) na poziomie 3,3%. Wartość tę ustalono jako średnią opartą na średnich rocznych stopach inflacji obliczonych na podstawie 12 lat (odrzucając w każdym szeregu dwie wartości skrajne w latach 2001-2013) dla każdego kraju

przyjętego do analizy. Z powodu braku dostępności spójnych danych na temat rocznych poziomów inflacji w Rosji i Ukrainie danych z tych państw nie uwzględniono w obliczeniach.

Tabela 1. Wysokość średniego rocznego wynagrodzenia netto w poszczególnych analizowanych krajach w 2012 r. (wyrażona w euro)

Kod kraju	Kwota	Kod kraju	Kwota	Kod kraju	Kwota	Kod kraju	Kwota
AT	26 893	FI	17 101	LT	5 635	RO	4 004
BE	16 629	FR	14 443	LU	21 691	RU	4 004
BG	3 598	GR	8 857	LV	6 245	SK	7 574
BY	4 236	GB	18 170	MT	9 220	SI	11 707
HR	8 544	DE	26 682	MK	4 152	ES	11 446
CY	10 465	HU	6 178	NL	18 507	CH	31 853
CZ	9 218	IE	15 800	NO	26 558	SE	33 422
DK	16 948	IS	15 243	PL	7 009	UA	1 968
EE	8 813	IT	11 329	PT	7 583	–	–

Źródło: Dane Eurostat dostępne na: [www1].

3. Wyniki i dyskusja

Wykonano symulacje według zaprezentowanej wcześniej metodologii, w tabelach 2 i 3 w załączniku³ zawarto obecne wartości rent skalkulowane na podstawie dwóch czynników dobranych adekwatnie do każdego kraju: długości trwania życia oraz średniego miesięcznego wynagrodzenia netto w gospodarce.

Spożytkowanie pełnej wartości sumy gwarancyjnej na odszkodowania pokrywające utracone dochody pokazuje jakie zabezpieczenie w sytuacjach wypadków z udziałem osób z zagranicy lub mających miejsce poza granicami kraju daje ubezpieczenie OC. Przykładowo, minimalna suma gwarancyjna obowiązująca w Szwecji pozwoli pokryć aż 274 razy najwyższą skalkulowaną rentę na Ukrainie, a 70-krotnie w Polsce, czy 54-krotnie w Czechach. Należy jednak też pamiętać o tym, że sytuacja ta może być rozważana w odwrotną stronę – czyli trzeba ocenić jakie zabezpieczenie posiadają obywatele np. Ukrainy, czy Białorusi przy wyjazdach do Szwecji, czy Austrii. Przykładowo, minimalna suma gwarancyjna wystarczyłaby obywatelowi Ukrainy na pokrycie 0,04% najwyższej skalkulowanej renty w Szwecji lub na 0,5% renty w Austrii. Taka dysproporcja uzasadnia konieczność kupowania przez obywateli tych krajów dodatko-

³ Wyniki obliczeń zamieszczono na stronie: [www2].

wego ubezpieczenia. Należy przy tym podkreślić, że nie mają obowiązku kupowania dodatkowego ubezpieczenia OC obywatele krajów porozumienia wielostronnego. Na pokrycie ewentualnych roszczeń z obszaru Szwecji, Austrii, czy Niemiec musi im wystarczyć suma gwarancyjna na ogólnounijnym poziomie, która już nie daje tak dobrego zabezpieczenia, jak wskazano przy analizie wyższych wielkości obowiązujących w tych krajach. Kwota 5 mln euro pozwala przykładowo pokryć w pełni rentę w wysokości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce dla poszkodowanej kobiety w wieku 10 lat ze Szwecji, czy na rentę na poziomie 2,6-krotności przeciętnego wynagrodzenia w Austrii oraz w Niemczech dla 10-latki.

Dyskusja na temat uzyskanych wyników

Wyniki przeprowadzonych symulacji wysokości rent i odniesienie ich do poziomu minimalnych sum gwarancyjnych stoją w opozycji do opinii dotyczącej obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, głoszącej, że ubezpieczenie to, uzupełnione poprzez działalność Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (UFG), daje osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych pełną ochronę. Należy bowiem pamiętać, że wyczerpanie sumy gwarancyjnej może być skutkiem zarówno dokonanych wcześniej wypłat na rzecz danego poszkodowanego, jak i na rzecz innych poszkodowanych. Z pewnością problem wyczerpania sumy gwarancyjnej z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych nie przybiera obecnie rozmiarów masowych, jednak należy podkreślić jego znaczenie.

Szczególnie dla obywateli Europy Wschodniej, w sytuacji wypadków komunikacyjnych, do których doszło na terenie ich państw, gdy poszkodowanym jest obywatel państwa Europy Zachodniej, zabezpieczenie interesów sprawcy ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu mechanicznego jest znikome. Jak wykazano w symulacjach, pokrycie wyłącznie jednego z elementów – utraconych dochodów, w pełni wyczerpuje się, nie dając pokrycia niekiedy nawet dla jednego roszczenia. Należy pamiętać, iż w wyliczeniach pominięto inne typowe koszty, tj: leczenia, rehabilitacji, pogrzebu, transportu zwłok itp. Niestety w krajach, takich jak Białoruś, Rosja, Ukraina, minimalna suma gwarancyjna nie zapewnia pokrycia nawet w razie wypadku z obywatelami tego samego kraju.

Zakład ubezpieczeń jest zobligowany do gwarantowania świadczeń za sprawcę do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej, która obowiązuje w kraju zdarzenia się wypadku. Taka sytuacja ma znaczenie (pozytywne) zwłaszcza dla obywateli Europy Wschodniej, ale jest niekorzystna dla zakładów ubezpie-

czeń, które muszą dodatkowo korygować tworzone rezerwy o tego typu zdarzenia, skutkujące dużo wyższymi wypłatami niż zdarzenia wypadkowe z terenu kraju rodzimego.

Warto wskazać kilka sposobów rozwiązania problemu wyczerpania sumy ubezpieczenia w ubezpieczeniu obowiązkowym OC. Pierwszym jest określenie minimalnej kwoty pokrycia szkód osobowych nie dla jednego zdarzenia, ale dla jednej ofiary⁴. Drugie z możliwych rozwiązań jest znaczne zwiększenie minimalnych sum gwarancyjnych. Takie postulaty są już przedmiotem dyskusji w środowisku ubezpieczycieli i prawników, na przykład grupa ekspertów złożyła postulat podniesienia minimalnych sum gwarancyjnych o średnią stopę inflacji [*Expert Group*, 2013]. Następnym możliwym sposobem rozwiązania tego problemu jest wprowadzenie nieograniczonej sumy ubezpieczenia (takie rozwiązanie było w Polsce przed 1990 r.). Na koniec warto wspomnieć, że jedną z rozważanych opcji jest pokrycie roszczeń po przekroczeniu sumy gwarancyjnej ze środków UFG.

W dyskusji nad wyżej opisanymi propozycjami rozwiązań przedstawiciele branży ubezpieczeniowej podkreślają często, że podniesienie poziomu lub wprowadzenie Nielimitowanej ochrony wiąże się nieuchronnie z koniecznością podniesienia poziomu składek ubezpieczeniowych oraz trudnościami w znalezieniu przez ubezpieczycieli reasekuracji na Nielimitowane ryzyka w ubezpieczeniu OC.

Alternatywnym sposobem rozwiązania problemu może być wprowadzenie odpowiedzialności UFG za szkody na osobie w sytuacjach, gdy wyznaczona w umowie ubezpieczenia suma gwarancyjna uniemożliwia pełne zaspokojenie roszczeń. Wśród zalet tego rozwiązania można wskazać chociażby jego systemowy charakter i niepozwalanie na to, by jakakolwiek osoba poszkodowana pozostała bez pełnego odszkodowania. Jednak przeniesienie odpowiedzialności na UFG oznacza, że ciężar wypłaty odszkodowania w zakresie przewyższającym sumę gwarancyjną rozłożony jest na ubezpieczycieli działających na rynku ubezpieczeń komunikacyjnych OC, a pośrednio zatem – na klientów⁵.

⁴ Rozwiązanie to zostało przyjęte w preambule do dyrektywy 2009/103 / WE. Więcej na temat wyczerpywalności sum gwarancyjnych m.in. w: [Kiziewicz, 2009a, 2009b].

⁵ Więcej na temat rozwiązań dotyczących ubezpieczeń OC można znaleźć w: [Orlicki, 2009, 2011].

Literatura

- Europejski Rynek Ubezpieczeń Komunikacyjnych* (2010), Raport CEA, tłumaczenie PIU, dostępne na www.piu.org.pl
- Expert Group on European Insurance Contract Law*, Discussion Paper 7: Motor Insurance (2013), dostępny na discussion_paper_vii_-_motor_insurance_-_12-13_november_meeting_en.pdf;
- Kiziewicz E. (2009a), *Problem wyczerpywania się sumy gwarancyjnej w obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych*, „Rozprawy Ubezpieczeniowe”, nr 7.
- Kiziewicz E. (2009b), *Wyczerpywalność sumy gwarancyjnej w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych*, „Monitor Ubezpieczeniowy”, nr 38.
- Kowalczyk P., Poprawska E., Ronka-Chmielowiec W. (2006), *Metody aktuarialne*, PWN, Warszawa.
- Matłoka M. (1997), *Matematyka w ubezpieczeniach na życie*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Poznań.
- Mayr D. (2011), *Severe Bodily Injury Claims in Europe – Developments and Trends*, Warsaw, dostępny na piu.org.pl/public/upload/ibrowser/Munich%20Re.pdf (dostęp: 10.10.2015).
- Monkiewicz J. (red.), Kwiecień I., Monkiewicz M. (2010), *Szkody osobowe z tytułu OC komunikacyjnego w Polsce. Tendencje rozwoju 2006-2009*, Raport Stowarzyszenia dla Rozwoju Ubezpieczeń Komunikacyjnych i Rynku Motoryzacyjnego – Promotor, Warszawa.
- Orlicki M. (2009), *Uwagi do wybranych przepisów projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK*, „Prawo Asekuracyjne”, nr 2.
- Orlicki M. (2011), *O projekcie zmian w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK – raz jeszcze*, „Prawo Asekuracyjne”, nr 1.
- Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego*, sprawozdanie, Ministerstwo Infrastruktury.
- Ubezpieczenia komunikacyjne w latach 2005–2009*, oraz Raport Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) i Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (UFG), dostępne na www.ufg.gov.pl.
- Ubezpieczenia komunikacyjne w Polsce w latach 2006-2008*, Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych PIU, dostępne na www.piu.org.pl.

Akty prawne:

Dyrektywy Komunikacyjne dostępne na www.eur-lex.europa.eu

Kodeks Cywilny Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93.

Witryny internetowe:

[www1] Eurostat: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> (dostęp: 18.01.2015).

[www2] http://ku.ue.wroc.pl/PRACOWNIK_PLIKI/Jedrzychowska/Zalacznik%20do%20artyku%C5%82u.pdf (dostęp: 15.05.2015).

[www3] <http://maryland.mri.cnrs.fr/ehleis/IS/index.php?controller=lifeExpectancies/NationalLifeExpectancies&action=displayData> (dostęp: 18.01.2015).

[www4] Lithuanian Information Centre: <http://www.cab.lt> (dostęp: 15.05.2015).

[www5] www.mortality.org (dostęp: 18.01.2015).

[www6] <http://www.nbi-ngf.ch/en/nvb/auskunftsstelle/mindestdeckungssummen> (dostęp: 18.01.2015).

[www7] www.belstat.gov.by/homep/en/main.html (dostęp: 18.01.2015).

[www8] Croatian Bureau Of Statistics data: www.dzs.hr/default_e.htm (dostęp: 18.01.2015).

[www9] www.gks.ru/bgd/free/B13_00/IssWWW.exe/Stg/dk06/1-0.htm (dostęp: 15.05.2015).

PERSONAL INJURY IN COMMUNICATION ACCIDENTS INVOLVING FOREIGNERS

Summary: The system of compulsory motor liability insurance in the European Union (and in the Green Card System), provides protection for both sides of a road accident. The Green Card Insurance System in a country which is a member of the Agreement shall apply in all member states. However, bear in mind the limitation of liability related to the acquisition by the insurance company, ie. the guarantee amount. If claims exceed this amount, the obligation to cover the excess returns to the perpetrator of the accident. Law introducing an obligation to have liability insurance of motor vehicle owners, points to the need to secure a level of at least the minimum guaranteed amounts.

The author of the article attempt to examine how their amounts proposed are sufficient to cover claims and disability reported by any injured when involved in an accident foreigner, or when an accident takes place outside the country of residence of the persons involved.

Keywords: lost income, compensation, personal injury, liability insurance.